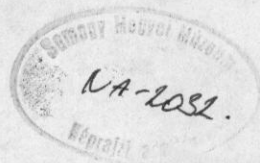

Utazás 1990. évi (XVIII.) Országos
Néprajzi és Néveljárásai Szűz Társaságát
Felnőtt tagozatában V. díjat nyert.

Egy élő vőfélykönyv

Visszaemlékezések és beszélgetések a Somogy
megye Moszgó-ról elszármazott 86 éves
HARSÁNYI /Hoffmann/ LÁSZLÓ -val

A magnófelvételt készítette és
papírra fordította

Jambrich Kázmér
Jambrich Kázmér

7623 Pécs Tompa M u 30.

Szereplők és rövidítések

R = Riporter /Jambrich Kázmér/

HL= Harsányi László

HLné = Harsányi Lászlóné

Tóti = Lengyeltóti János Mozzgó
Műv.Ház ny.igazgatója

Mellékletek

Magnókazetta eredeti felv.-lel

Xerox másolatok

R:Nem,nem; nem kell az Laci bácsi.
Persze jó,ha van.

HL:Annyi mindenem van,mint a rosseb.Konnek-
torok,meg minden.
Tessék helyet foglalni,ott a szék.

R:Hát akkor mondja.

Most a történelmi Somogy megyé-
ben lévő Mozsgóról is akarunk
beszélgetni.

HL:Na mostan,itt vannak a papirok?

R:Igen,ez,amit legépeltem.
A kézirat beadtam a Fény-
szöv-höz,hogy fotóképiát
készítsenek róluk.

HL:Még van nekem ott benn is.Kihozom azt is.
Ugy csináljam,ahogy szoktam mondani?

R:Igen, de először teszek fel
néhány kérdést.

HL:Na tessék...

R:Tegnap hallottam a feleségétől,
hogy 86 éves.Akkor hányban szü-
letett?

HL:1905 január 19-én.

R:És azt is mondta a felesége,hogy
már tizennyolc vagy tizenkilenc
éves is volt, amikor lakodalomba
ment vőfélynak...

HL:Én ? Már előbb...

R:Hány éves korában?

HL:Már tizenhét éves koromban én már első
vőfély voltam.

R:Ez igen ! És hányszor volt
első vőfély?

HL:Én azt meg nem tudom mondani..

R:Kilencvenkilencszer?

HL:Én azt tudom, hogy az egyik évben egymás
után 21 vasárnapon első vőfély voltam.

R:Nem is volt annyi lány Mozs-
gón...

HL:Ha-ha-ha...

Dehát vidékre is elhívtak...

R:Hova?

HL:Azt az isten tudja már.De elhívtak So-
moghyhatvanba is.

R:De Szulimánban nem volt?

HL:De oda is hívtak...

R:Somogyhárságyon?

HL:Ott nem voltam első vőfély...

R:....ez igen !....

HL:Maguk hányan voltak testvérek J.ur?
Négyen?

R:Nekem nem voltak testvéreim.
De a Béla, az Imre, az Iván
az Istvánnak volt a fia...

HL:Akkor az állatorvos? Azzal jártam disznó-
kat oltani. Pénztáros voltam.

R:A Guszti volt az állatorvos,
a János a kertész, meg a Fe-
ri a jegyző. Ezek unokatestvé-
reim voltak.

HL:A Ferit ismerem, az jó haverom volt. A Fe-
rinek a Jakab Magdi a felesége.
Ezeket ismertem mindnyát...

R:Ilyen értelemben heten voltunk
testvérek...

...amikor a Zentay Ilus férjhez
ment, nem ment oda első vőfély-
nek?

HL:Zentayaknál? Ismertem a Zentayt, voltam
én náluk, csak lakodalomban nem. Ismertem
a Zentayt is és az apját is...

R:...az öreg Szuhaneket?

HL:Ismertem én az egész környéket. Amig én
Mozsgón voltam, mindenben benne voltam.
Amikor a Lengyeltóti Jancsi Mozsgóra
jött tanítóknak - mivel fiatalabb volt ná-
lam- mindenbe belevitt engem.

Akkor alakult Mozsgón egy kispapok-kör
is. Engem választottak meg titkárnak, kis-
gazdaköri titkárnak...

R:Volt földje is hozzá? Hogy kis-
gazdaköri vezető volt?....

HL:Beszerzéseket kellett végezni. Voltak
hiánycikkek az időben: só, kenőolaj,
kocsikenőcs; én Kaposvárra jártam be-
szerezni.

Mozsgón a Kassa utcában laktam.

Teherautóval hozattam meg, amire szükség
volt, mert a pénznek nem volt nagy értéke.

Én voltam a szulimáni Hitelszövetkezet
elnöke is.

R:...akkor ez úgy volt, hogy az olyan
embert, aki sok felé forgolódott,
azt szívesen látták?,,,

HL:Jó haver voltam mindenkivel: a Feketé-
vel, a sógorával, meg a Harmatival.

HL:ismertem az egész környéket....

R:És Laci bácsi,hogyan kezdődött az a "lakodalmas" dollog?...Hogyan indult a lakodalomba?....

HL:Én már hallottam ilyen vőfélyköszöntőket,de értelmetlen volt.Összekeverték mindenfélét.Nem lehetett kiértetni,hogy mire mi vonatkozik.

Sok lakodalomba hívtak...,hívtak.És magam állítottam össze.

Aztán vidékre is hívtak.

Azt mondtam,hogy én nem megyek el,mert nem győzők annyit keresni,mert én elfizetek mindent.

Nem engedtek nekem fizetni,csak menjek el.

Ajándékot se vegyek,csak menjek el első vőfélynek.

Aztán így folytattam tovább.Többet irtam én ilyen dolgot.Magukról is irtam,a tanítókról.Aztán irtam az anyámról is egy verset.

R:Megtalálja?

HL:Igen,a címe:Az én anyám

Kicsi meszelt zsuppos ház volt

Ahol én születtem.

Ágyam mellett az én anyám

Várrasztott felettem.

Két szemében néha a könny is csillogott

Fölém hajolt és egy csókot adott.

Beszélt hozzám és tőlem szavakat várt

Ölébe vett és karjaiba zárt.

Csak szépeket mesélt és csak jóra tanított,

Neki köszönhetem, hogy élek és itt vagyok.

Azóta eltelt már sok-sok tél és nyár

De oly ismerős nékem még mindig ez a táj.

De most már érzem nagyon:

Fölöttem az idő lejárt

Érzem,mert itt belülről valami fáj.

Érzem,érezem,hogy engem ott valaki vár,

És valaki vár

De most már látom többször is,

Hogy az ágyam előtt újra ott áll
És vár engem az anyám.

R:nagyon szép és megható vers.

HL:Egy kis vers volt...

HLné:kávét?Neked nem hoztam papa,mert délb-
ben ittunk,de hozhatok neked is.Én is
tudok egy éneket,de rövid ám;

Gyere haza a kocsmából akasztófák cimere!...

/erre a férfi ráfeleli:/

Hát te itt mit keresel? Gyermekes ijesztője?

/figyelj! -mondja a feleség..//

Ó, nem vagy ember a létbe !....

Ur vagyok a pincébe....

Ur vagyok a feleségem...

Ur vagyok a pincébe!

Odahaza az adósok majd kihuznak a pénzért

Mondd meg nekik feleségem,sok pénz kell itt a borért

Ő te részeges disznó,mindig iszol....

Jajj,de jó!

Mindig iszom feleségem,mindig iszom jajj de jó!

Hogyha meghalsz te rüt ember, nem kísérnek a papok

Bánom is én feleségem,két liter bort bekapok.

A pokolba mész egyenest,ott is mérnek literest

Ott/ is mérnek literest...

HLné:Amikor a Tótinak ezt elénekeltük,azt
mondta:Jajj Rozikám, ezt is fel kéne
venni magnóra,de ki?

De akkor még jobb hangunk^{is} volt

HL: Meg még nem voltam rekedt...

Akkor kezdem a vőfélyszöveget:

A menyasszony és a vőlegény búcsuztatója
azonos szöveggel indul és amikor elkezd-
tem,először csöndet kértem a megfelelő
hatás miatt is,meg hogy odafigyeljenek.

Menyasszony búcsuztató

Csöndöt kérek.

Zeng búcsuzó szavam, hullanak könnyeim
 Mert tőletek válok édes jó szüleim
 Fenséges az isten, világ teremtője
 Tekincs le ezen jó és drága szülőkre,
 Akik által engem a világra helyeztél
 És számomra más utat jelöltél
 A házas életre engem segítettél.
 Kedves édes apám legelső szavam
 Tehozzád indítottom én búcsuzásomat
 Mert te isten után viselted gondomat
 Sajnálom is tőled most elválásomat.

Kedves édesanyám most tehozzád térek
 Még új szálásomra te tőled elérek
 Áldást istenemtől én tehozzád kérek
 Akit én szivemből szüntelen dicsérek
 Köszönöm teneked minden jószágodat
 És bocsásd szárnyára éde leányodat.

Vőlegény búcsuztató

Csöndöt kérek

A vőlegény helyett emelem szavam
 Hagyjátok el kissé a ti nótákat
 Ne zenézetek, mert a szivnek érzése
 Nagyobb mint ama hegedű zengése.
 Kedves édesapám legelső szavam
 Te hozzád indítottom én búcsuzásomat
 Mert te Isten után viselted gondomat
 Sajnálom is tőled most elválásomat.
 Kedves édesanyám most tehozzád térek
 Még új szállásomra te tőled elérek
 Áldást istenemtől én tereád kérek
 Akit én ~~szivemből~~ szüntelen szivemből dicsérek.

Bucu a testvérektől, ha elmegy a háztól.

Édes testvéreim ide figyeljete!
 Köszönöm irántam igaz szeretettek.

Elmegyek e háztól, ahol együtt éltünk
 Ahol jóban roszban volt együtt sok részünk.
 Ahol jó szüleink gondunkat viselték
 Éjjel nappal mindég kedvünket keresték.
 Édes szüleinket nagyon szeressétek
 Mindent a kedvükre szívesen tegyetek
 A gondot hozzájuk soh se engedjétek
 Dolgaikat mindegy szívből könnyítsétek
 Ez az amit kötök nagyon lelketekre
 Ez az mit rábizok a jó szívetekre
 Tőletek e kérés az én bucsuzásom
 Ég titeket áldjon szíveimből kívánom.

HL:ez utóbbit akkor mondtam,ha a menyasszony
 otthon maradt és a vőlegény elment hazul-
 ról vő-embernek.

R:Az egész nagyon jól megy Laci
 bácsi

HL:ez az egyik volt...

ki van kapcsolva? /kérdezte a magnóra vo-
 natkozóan -és végül az derült ki,hogy e-
 zen azt kellett érteni:ugye bevan kapcsol-
 va?/

R:Laci bácsi én azon csodálko-
 zom,hogy ennyi verset tud ki-
 vülről és ennyi idő után emlék-
 szik és el tudja mondani.Én
 sokszor úgy vagyok,hogy,amit
 annak idején megtanultam ver-
 set,verseket,nem tudom elmondani

HL:Most az jön majd:örömmel virrad fel a ...

Ujabb menyasszony bucsuztató

Örömmel virradt fel reám e szent reggel
 Kedvel üdvözöltem ártatlan szíveimmel
 De most a keblemet szorongás fogja el
 Mert a házas élet utjára lépek fel.
 Hosszu az én utam,amelyre indulok
 Azért ó Istenem tehozzád fordulok
 Tőled buzzgó szíveddel kegyelemér esdek
 Mert áldást és békét csak tőled nyerhetek.
 Kérlek ó el ne hagyj e nehéz sorsomban
 szent fiaddal együtt álj mellettem nyomban
 Mert ma változik meg életemnek utja

Vagy holtig öröme vagy örökös bura
 Azért ó Istenem ne hagyj el, légy velem
 Add hogy boldog legyen az én páros életem
 Szivemből szeretett édes jó szüleim
 Tőletek bucsuzok, hullanak könnyeim
 Kisérjete ti is az Isten házába
 A minden hatónak szentelt templomába.
 Kérjétek az Istent értem imádkozva¹⁾
 Bő áldását adja szent házasságomra.
 Induljunk el a szentháromság nevében
 E nehéz utamon vezéreljen Isten.

A menyasszony bucsuja pajtásaitól

Kedves lyány barátaim nyelvem reátok fordul
 Értetek szememből a könnyű kicsordul
 Mert ezen órában barátságunk elmul
 Miattatok szivem jaj tán meg sem vidul.
 Szüntelen reátok az égből áldás szálljon
 Az ég oltalmával melé¹⁾tek álljon
 Napotokhoz boldog napokat számlájon,
 Egykor a szivetek hü férjre találjon.
 De jó hiv barátim kérlek benneteket
 Hogyha vagy tráfából vagy máskép titeket
 Megbántottalak is, most megengedjete
 Mert nem tudom, mikor lehetek veletek.
 Nem lesz már veletek többé mulatásom
 Mert férjem lakában leszen maradásom
 Amint férjem fujja, úgy lesz táncolásom
 Jaj, de hamar elmúlt az én leányságom.

HL: Az utolsó strófát akkor mondtam, ha
 a menyasszony elment a szülői háztól.

R: Erre Laci bácsi azt mondják, hogy
 dicséretes, dicséretes, kitűnő.
 Ki volt az osztálytanítója az i-
 dőben?

HL: Jozipovics István. Meg Szegedi Rezső volt
 a III-IV-ben.

R: És az V-VI.-ban?

HL: Nem volt tanítóm....

R:Nem is járt?

HL:Magántanuló voltam...

Most pihentető jelleggel közbülső beszélgetés következett:

R:A néprajzi muzeumba mentem tavaly, amikor a fiam nősült. Hát, amit ott kaptam anyagot vőfély-szöveg címén, azzal nem mentem semmire. Akkor a szembeszomszédaim, Szébenyiék azt mondták, hogy a Harsányi Laci bácsinak van ilyen rigmusa, kérjem el.

HL:Dehát nekem nincs könyvem...

R:De volt kézírása...

HL:kézzelel irtam le azokat a verseket

R:Jöttem és elkértem, legépeltem, kivittem a nászomnak Magyarorszára, mert hát ellenőrizték, hogy abban nem lesz e valami huncfutság, valami disznóság /malacság/ a versekben. Mondták, hogy hagyjam ott, majd keresnek valami rokongyereket, hogy felolvassa. Aztán mivel ilyet nem találtak, azt mondták, hogy a vőlegény családjából kell lenni a vőfélynak.

HL:...amikor már nős voltam, akkor is voltam még első vőfély...

HLné:nem mondott a papa még semmit?

R:Dehogynem, csak elmeséltem, hogy hogyan keveredtem kapcsolatba ezzel a vőfély-szöveggel tavaly....

HLné:Hát ez úgy mondja a verseket....

Ami tegnapelőtt vótt, azt nem tuggya,
De ami 60 évvel ezelőtt vótt, azt
tuggya...

R:Tehát akkor azt mondták nekem, hogy nem is a menyasszony rokonságából van a vőfély, hanem a vőlegényéből. Akkor el kezdtem itt Pécssett kapkodni, hogy ki legyen a vőfély. Megkérdeztem a szomszédomat, a rokongyerekeket, sorra mindenik lemondta; azt mondták, hogy inkább el sem jönnek az esküvőre. Mondtam is a nászomnak: nincsen olyan rokonom, aki elmondaná a szöveget...

HLné:mért, az igazgató urnak van násza?...

R: Igen. Hát fiam megnősült...

HLné: Mikor lett a fia?

R: A fiam? Hát a gólya hozta...

HLné: Ha-ha-ha

Én úgy tudtam, hogy maguknak nincs gyere-
rekük...

R: De igen, van egy fiunk, aki 27
éves....

HLné: ....már 27 éves?...

HL: Bocsánat, elmegyek....

Amikor szoktam köszönteni, mindig csöndet
szoktam kérni.

/Mozsgó ugyanis nyelvjárásban ö - ző település !/

Hol hagytuk abba?

R: Most már az esküvőről való vissz-
szatérés következik

Amikor az esküvőről visszaérnek

Legyen az Istennek dicsőség az égbe
Szerencsével vittük nagy dolgunkat végbe
Váljék az új párnak mai esküvése
Lelkeiknek örök javára, üdvére
Az Isten áldása szálljon a fejükre
Legyenek vidámak, boldogok örökre.

Vacsora felköszöntő

Itt van a jó leves illatos párája
Csiklandozza az orrt forró aromája
Ne tessék hát olyan lepett arcotf vágni
Fel kell kanalazni, tessék hozzálátani.

Pecsenye

Itt a jó pecsenye, ez oszt a jó étel
 Lássunk tehát hozzá roppant sietséggel
 Kik pecsenyét esznek, mind sokáig élnek
 Őseink is ettül lettek olyan vének
 Mivel a pecsenyét mindenhol szerették
 Utánna torkukat borral öblögették.

Kása

A tálban párolog a jó izletes kása
 Kivált husfélével nincs e földön másja
 Ne várjanak ugyan sok kínálgatásra
 Imhol itt áll a tál, nyuljanak utánna

Káposzta-feladás

Itt a jó káposzta ez az a jó étel
 Lássunk tehát hozzá roppant sietséggel
 Meg van ám az töltve mindenféle jóval
 Lenyomjuk mi szépen egy pohárka borral.

Rétes

Van több féle rétes, tessék válogatni
 Kinek hogyan tetszik, tessék megcukrozni
 Van jó káposztás is, azután meg turós
 Kíváncsi vagyok melyik lesz a kapós?

Kásapénz szedésakor

Szomeru hirt hozok éppen a konyháról
 Szegény szakácsnének kijutott a jászból
 odakint a kását mikor kevergette
 Ráfröccsent belőle a keze fejére.
 Le vagyon forrázva szegénynek a karja
 Nagy égett sebeit kendővel takarja.
 De gyógyszervevéshez bizony urak pénz kell
 Azért edzt a kérést közlöm kelmetekkel
 Adjon hát mindenki, amennyit bir zsebe
 Had gyógyuljon meg a szakácsnének keze.

Menyasszony-tánckor csöndöt kérünk

Im itt áll előttünk az ékes menyasszony
 Hogy menyecske fejjel először mulasson
 Majd minden vendégnek egy nótát juttasson
 Hogy az ajándékból uj cipőt varrasson
 Táncoljon hát vele mindenki egy kurtát
 Csak le ne tapossák a cipője sarkát.
 Gondoljunk arra, hogy drágáért varjták
 És aztán tömjék meg - ezressel a markát.
 Im itt a kezemben van egy fehér tányér
 A táncot én kezdem, a többi még ráér,
 Addig szaladjanak el az ajándékért
 Huzd rá zenész, huzd rá az uj párért!

R: Milyen stafirungot adtak régen a
 menyasszonynak?

HL: Hát ki ilyet, ki olyat; nem volt az meg-
 szabva. A férfiak pénzt szoktak adni.

Vacsora alatti beszéd a házasságrul

Halljunk szót uraim, szólék igazságot
 Nem beszélek tréfát, hanem valóságot
 Ádámot az Isten mikor teremtette
 Egy oldala csontját Ádámnak kivette
 Melyből Éva asszont mellé készítette.
 Maga volt a vőfény az egek királya
 Valamint Mózesnek szent históriája
 Bóven előírja, bőven előírja bár ki-ki vizsgálja
 E szent rendelése az egek urának
 Tetszett Ádám atyánk ily maradékának
 Bizony boldognak is lehet azt mondani
 Kit az ur jó tárgyal szeret megáldani
 Boldog kit így megáld Isten ő felsége
 Ezt mindenki higyeje el itt - versüknek vége.

HLné: Hogy ez mindent tud. De ami tegnapelőtt
 volt a városban azt nem tudja. Jár a
 városban ez mindennap odamegy.

Ennekem ezt az összes verset ma délelőtt
 mind elmondta.

Második vőfély közbeszól

Állj félre barátom, én is had beszéljek
 Még ilyen legénytől, mint te, még nem félek,
 Magányos éltemmel veled nem cserélek.
 Éljél te párosan, én egyedül élek.
 Szent Pálnak sem vala sohase felesége
 Csak Krisztus keresztje volt a gyönyörúsége
 És megadatott neki mennyben öröksége

Első vőfély egyet fordul és leállítja

Állj elém kisöcsém most egy szóra
 Nem hivlak én téged se borra, se savóra
 Emlékezzél vissza az előbbi szóra
 Hogy elromlott agyad fordithassam jóra
 Igaz, hogy nem vala Szent Pálnak soha felesége
 De nem azért lett ám menyben öröksége
 Mivelhogy példás vala ő szentsége
 Azért lett neki menyben öröksége.
 Lám iszen Judás is nőtelen legény volt
 Midőn mesterétől örökre elpártolt
 Felakasztja magát és a pokolba lábolt.

HL: A vőfélységhez tartozott természetesen a megfelelő megjelenés is. Ünnepi jellegű ruha, nem volt szükséges a fekete nadrág. A vőfély a lakodalom színhelyén, a vacsora alatt kötényt viselt, amit szépen himeztek.

Igen, olyan nyakba valót és hátulkötőset.

Hangosan kellett beszélni, azért kellett csöndet kérni, hogy a zajongás csituljon és mindenki odafigyeljen.

Lassan, érthetően, komótosan ment a szöveg.

A vőfély az asztalok és a lakodalmások között sétált, beszélgetett egy-egy sort. Altalában a teremnek abban a végében állt, ahonnan az ételeket kihozták.

R: Azt akartam kérdezni, hogy a falusi lakodalomban mindig úgy volt-e hogy leves, pecsenye, káposzta és nem úgy, hogy leves, káposzta, stb.

HL: A leves után jött a pecsenye rizsával és azután a káposzta mint utóétel

HLné: elmesél egy vásárlást, ahol a férje többet kapott vissza, mint amennyit elvált és mivel visszavitte a különbözetet, nagyon megbecsülik azóta.

R: Mozgón volt egy népszokás a kakas ütés.

HL: Ez úgy történt, hogy leástak egy cserépedényt a földre és letakarták egy kendővel. Az edény helyettesítette ill. jelképezte a kakast. A jelentkezőknek bekötötték a szemét és cséphadaróval "vakon" el kellett találni az edényt. Közben félrevezető szövegek is mentek, hogy eltévessze az irányt. Aki mégis eltalálta az edényt, az kapta a kakast jutalmul.

R: Én abban a hitben voltam eddig, hogy ez úgy volt, mint a bennszülött népeknél; hogy egy kakast kiengedtek és bekötött szemmel kellett eltalálni.

HL: Nem; egy tejesköcsögöt szájjal lefelé leástak a földre úgy hogy az egyik fele kiállt és azt kellett vakon megütni.

HLné: Ezt a Tóti kezdeményezte

HL: Mi a Tóttal sok mindent csináltunk együtt

□□□

A beszélgetés ezzel véget ért. A magnószalagon ezután következik az az ismertetés, amit a R-nek jelölt személy /jelen esetben a felvétel és az összeállítás készítője: Jambrich Kázmér/ szalagra mondott. Ezt technikailag azért nem lehetett "előre hozni", mert a felvétel készítésekor nem lehetett időben a felvétel hosszát, időtartamát ismerni.

A megértéshez tartozik, hogy valamit Mozsgóról is beszéljünk. Ez a település ma -1990-ben Szigetvár egyik góckörzeti tényezője- korábban körjegyzőség, melyhez Szulimán, Almáskeresztur, Cserető is tartozott. Egy 1935-ös ismertetés szerint 3200 kat. holdon 1405 fő élt, 1394 magyar nemzetiségű, 1324 rom. kat. vallású volt. A településen akkor 295 lakóház volt /t.i. Mozsgón/, egy községi népiskola.

1942-ben jártam először "feltérképező" jelleggel, mert a szegedi egyetemen szakdolgozati témának a Délkeleti Zselic településföldrajzát és Szulimán község településtörténetét választottam. Lengyelóti Jánossal, aki ekkor igazgatótanító volt, megismerkedtem és ő sok segítséget adott a Batthyány uradalmi, a Biedermann irattári és levéltári anyagból, melynek rendezését is ő végezte. Később a Batthyány anyagot a körmenői seniorátusi irattalanyaggal egészítettem ki.

Mozsgó a 40-es években felfejlődő, virágzó mezőgazdasággal is rendelkező település volt, egyéni gazdálkodással, jelentős háziiparral, főleg fonás-szövés és diszitő jellegű fonás volt a jellemző. A férfilakosság ezermesterként házilag sok cikket elkészített, amiért másutt különben a városba szaladtak volna.

A felvétellel én Harsányi Lászlót mutatom be, akit én élő vőfélykönyv neveztem el, mert 17 éves korától, tehát 1922-től 1960-ig töltötte be ezt a szerepet és a felvétel során említett 99-es szám valójában az ezerhez való közelségét jelenti szereplésének. Ma, 86 éves kora ellenére is élénken emlékszik a 30 egynéhány év előtti versmondásokra -a vőfélyverseket ő maga írta és a felvétel során "Az én anyám" címmel mondott költeménye most 1990-ben íródott.

Verseit le is írta, mai helyesírási normák szerint sem vétett írásában komolyabb helyesírási hibákat /tehát nem kellett volna emiatt "póttételt" huznia/. 1915-ben végezte el az elemi iskola negyedik osztályát. Törekvő, szorgalmas emberré nevelte saját magát, képesítése szerint kőművesmester volt, de értett a kosárfonáshoz, demizson és üvegdiszitőfonáshoz, a szövéshez, az egyszerűbb kovácsmesterséghez, bográzmunkákhoz.

Szakmájában a Baranyai Építőipari Vállalatnál dolgozott. Nyugdíjasként 70 éves koráig dolgozott, de 70 éves kora után is. Pár évvel ezelőtt 80 éves korában még a mozsgói alsó szőlőhegyen pincét épített. Most az utolsó évben panaszkodik a látása kisebb csökkenésére. Felesége is kap nyugdíjat és gyerekeikkel közös háztartásban laknak.

Jelenleg a Megyeri u 13-ban laknak, korábban a Hunyadi ut 29-ben lakott egy műemlék-házban, melynek udvari traktusa szeessziós jellegű volt. Ezt a házat elcserélte a jelenlegivel, mert a fia rokant lett /izomsorvadás/ és ott a kocsival nem tudott közlekedni.

A felvételi anyagban szerepel egy ének, melyet Harsányi Laci bácsi és a felesége énekel; ez mozsgói hegyközségi nóta volt.

A felvétel MK 29-es Juno nevű magnóval készült. A mikrofonérzékenység kb. 30 m-es körre, mint háttérre reagens volt, de nem bántó jelleggel érzékeli a kutyaugatást, gépkocsi zajokat.

Memorandum busseutolsó

Kezgy busseutolsó soram hullanak könyeim
mert tölelek válok édes jó' műleim

Fenséges ur isten világ Teremtője

tekintse szerző és drága műlekre
Áhik által rugom a világga helyortél
és számomra más utal getállél

~~Kezgy busseutolsó soram~~

A házas élethe rugom segitkél

Hedves édes apám legelők soramnal
behovád indillom in busseutolsó

Mert te isten után viseltek gondommal
sajnálatom is téled most elvitatommal

Hedves édes anyam most behovád térek
még újscáláimra téleled elérek

Áldást Teremtőt in te recid kérek
akit in siveimél ~~névtelen~~ dicsérek

Könönöm bonyhed minden jó' igedat

és bocsáid számnyáa édes beámpolat.

Neinyassrom bussurkalo.

Öömmel viraal'el veän e seut reggel.
Kedvel iidvööllem pidallan siiveumel
De mast n. keblemel sorongas gooja el
merl n. häräs eled utjara lepek zel.
Hossku nek ku ulom amelyre iindulok
axert o' Islonem sehorräd jordulok
Töled burgi siivel kegyelemis esdek
merl äldäst es biket'kak töled myrhetek.
Kerlek o' el nehaagyj e nehök sorlomban
seut fiadad. Kögyüll kil' melleltem nyomban
merl ma välloxik' meo kileumek udja
vagy koltio öömmre vagg' öökös trira.
Axert o' Islonem nehaagyj el leg velem
sadd, kögy beldegy legyeu de eu paros eltem
siiveumel seiretelt' edes jo stülein
fölelek lucsurak hullanak könyein
Kierjetelek ti is ar Islon häräidä.
n mündeu hatónak seutell' somplomaba.
Kierjetelek ar Islon kertom imiidkorral
to' idoldidat udja seut häräsägomra.
Induljunte el n seuthäromsäg merveben
e nehök ulamon vererejjon Islon.

Honika rikuvõist vassu eruek
Leoyen ar Tstennek dicsõie ar eple
Okreucõivel villik mag dolgunkal vögte
Väljek ar ij pärnak Anai esküvõse
Telkeiknek õiök javara iitvõre.
Ar Tston vildama säljon a feyikre
Leoyenek vidamuk boldeyok õiökre

arassora fet kõrõntõ
Tll van a jõ leves illalos pärõja
Siklandõra ar õul jorõ' aromõja
Ar tessõk hõl õyan lepellarõol vögvi
fet kell kamalõvi tessõk harvi lälõl,

Pesseny

Tll a jõ pesseny ar vsk a jõ plet
lõisunk lehõl korra roppant sielsõgeel
dik pessenyel esnek mind sokõie eluek
õsõiuk id pttõl liltõk õyan veitõk
Mivel a pessenyel mindõkõl serelettõk
utõanna tortõkõl korral õblõyettõk.

Kaia

Etälban paroloo a jo irletes kaia
kivall husefelivel nuus e jaldon manse
Ne värjähok nojan sok kuuälgatössa
jin hot itt et a tal nyuljalok ulanna

Petes

Vau töhh jete irletes tessik välagatui
kinok hogan tessik tessik meo sukrooni
vau jo kaposita is vutän meq furo's
Hivässi vaggok melik lesor a kapos.

Kaposita

Kaposita feladois

Itt a jo kaposita ee ar a jo itel
läisunk tehät horia rappaunt sietsieggel
meq vau ain ar tithre minden jete jövel
te nyanyjiek mi sepen egg pohärka luvet.

Kassa pöve redés kor
Szamou hirt hozok éppen a könyháral
szepem sakácsnének ki jött a jászol,
Oda hint a kását mikor kevergette
vő fröcsent belöle a kere fejere
Le vagyon forrával segetynek a kánya
nagy köell sebeit kőndövel lakaja,
De gyögy szer vesékor bizony urak pöve kell
urak pöl a kérés körtöm keluesekkel
Adjon hát mindenké amennyit bír esetre
had gyögyüljön meg a sakácsnének keke

Lassora alatti veséet a hársingrol.

Flajnik vót uraim stólok igazságot
Nem vesélek híjál hanem taloságot
Földamot az Isten mikor teremtelte
egy oldala szonjál földamnak kivette
Amelyből Eva bizonyt melle kéréselte
Amo vott a vőfény az egyek királyo
vállamint Moresnek sicil historiaja
Lőven klök irja bír ki ki virvályo
E szel vündelése az egyek urának
Lestret földam ahánk ily maradekának
Bizony földamnak is lehol azt mondani
Kil az ur jó farsol szerel megáldani.
Földam kil igy megáld Isten ő felsége
Est ki ki elhagyte ill versomnak vége.

A második vőfőny költészet.

Az első vőfőny költészet
még ilyen lecsúszott mind a meg nem felelt
szaganyagok illatával veled nem értek
Éltem te párosan én egyedül élek.
Közpályának sem válna soha felesége
csak Krisztus keresztje volt gyönyörűsége
és megadatot neki mennyben öröksége.

Az első vőfőny ezzel kezdte és leírta.

Az első vőfőny költészet
Nem tudlak én tévedni se banna sem tanóra
Ömlékkel vitára az előbbi szódra,
hogy el voltam agyad fordítássalam jóra
Török hogy nem válna Közpályának soha felesége
de nem értett lellám mennyben öröksége
Nivel, hogy példás válna ő kezeisége
értett lell neki mennyben öröksége.
Lám isen Fudás ismételen tegyem volt
midőn mesteresét örökre el partoll
felakasztá magát és pokolba látoll.

Kacsora végen dúdoláshoz.

Tisztelt jó Uraim és barátaim,
Halgassák meg kérem egy német szöveget.
Ugy látom, hogy itten már nem lesz seiki
éves helyett inkább mulladva mindenké.
Mivel, hogy én ide felváltással lettem
a muzsikuskal ide bevezetem.

A primás rugem esekkel tisztolt.
hogy ha a számlóra sok pénzint nyitlakok
ahar meg kerem szponzór a kollát.
muzsikál magyarost németest rác mótát
Többet szívesebben nyul a muzsikához
ha pár 100 forintost ráguuk hozlakához.

Harsányi László /korábban Hoffmann/
ny.kőművesmester, váll.dolg.volt
mozsgói lakós, aki 1922-től 1960-ig
az első vőfélyt személyesítette
meg a helyi és környéki lakodalmak-
ban.

